Deo optimo maximo uni & trino, Virgini Deiparæ, & sancto Lucæ orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA

Cardinalitiis disputationibus, manè discutienda in Scholis Medicorum, die Martis tertiâ Aprilis.

M. CAROLO LE LONG, Doctore Medico, Præside.

An cortex Peruvianus noxarum lactis vindex?

PRINCIPIORUM sanguineæ molis constans harmonia firmam constituit corporis valetudinem, dum inter hæc regnat ordo, sanitas manet incolumis, nulla functionum læsio, ubi à genuina indole deflectunt morbosos affectus, & anomalas inducunt fermentationes, in febribus continuis & intermittentibus maximè conspicuas, illæ mobilitate vigent, hæ vires acquirunt eundo, in utrisque pulsus frequens & velox, nec ideo semper sanguinis circuitus velocior; Æqualem principiorum normam statuit legitimus rerum non naturalium usus, harum prudens administer medicus inclinatam valetudinem, mentis hilaritate, blandâ quiete fulcit, & in fugam versis immoderatis animi pathematis, dulces apparat dapes quibus balsamum & oleum vitæ, fovet & vegetat, quod negotium agit, potissimùm, tempestivâ lactis administratione.

FUNCTIONES à spiritibus, horum fons & origo purpureus latex, hæ varie depravantur juxta varias quas subit sanguis alterationes, mille modis alteratur vitalis liquor, frequentissima ejus alteratio ab acidis, dum instar vini acescit, vinum fugatâ volatili & spirituosâ parte, tartari liquatione, in acidum desinit saporem, sic sanguinis spiritibus dissipatis, pars salina, fluorem adepta totam massam acore inficit, hoc vitium emendabit lac, quia dotatum partibus balsamicis, dulcibus & unctuosis, sanguini valet dulcem elaborare saporem; Cum autem plures sint gradus aciditatis sedulo invigilandum ne solicitudine assiduâ, victus incuriâ, aut alio quovis errore in rerum non naturalium usu, acida plus æquo exaltata alimento dulci, naturæ amico, inemendabilem inurant labem.

SINCERUM nisi vas, quodcunque infundis acescit; Caveat ergo medicus ne sodalibus iniquis lac consociet, nec succenseas si amarum misceat dulci, amarum enim vindicat ab acido dulce; Lac est primæ coctionis rudimentum multo sero & limphâ dilutum, ope microscopii videbis moleculas aut globulos raros nantes in liquido vasto, quemadmodum videre est in solutione resinæ à spiritu vini aquæ permixtâ; Lactis variæ sunt species & differentiæ pro variâ animalium unde mulgentur indole; bonum est lac muliebre, maternum alieno præstantius; diversæ sunt iterum lactis dotes pro diversâ pascuorum & tempestatum conditione; Ex tali alimento, tale lac, capellæ elaterium depastæ lac fundunt purgans; Dum sævit hiems & nullus viret in foliis humor lac est effœtum, nec didītu facile; quando diffugere nives & rediere gramina campis, capellæ florentem cythisum, & salices carpunt amaras, ubera referunt distenta lacte pingui, fragranti & balsamico, quibus dotibus sanguis depauperatus reficitur, partes languidæ refocillantur, ni infensissimus acidus humor concretiones faciat, laxatâ lactis compage, sed huic fræna dabit potentissima cortex peruvianus.

COMPESCENDÆ fermentationi cortice peruviano nullum aptius remedium, nascitur in americâ ex arbore quam gentianam indicam vocant, ille variis paratur modis; & plurimis utiliter sociatur mixtis; vulgatissima præparatio fit infusione in vino generoso, quidam mustum usurpant cujus fermentatione leni, (hanc enim minuit,) paratur præstantissimum febrifugum; multi pulverem cum vino turbatum bibunt, aut in bolo vorant, alii conficiunt potiones ex cortice cum sassafrâ, scorsonerâ, papavere &c. chymici eliciunt ex eo tincturas cum spiritu vini, extractum faciunt, pharmacopolæ eumdem coquunt in syrupum, cum saccharo tabellas formant, optimum & commodum viatoribus remedium, innumeras alias potest medicus sibi fingere, corticis præparationes; Sed eâ lege ut ejus partes amaræ & balsamicæ serventur incolumes, sunt enim illæ coagulationis vindices, & vitalis fluoris summum præsidium.

CORTICIS peruviani vires tot experimentis confirmatæ sunt, ut ejus fama maneat inconcussa, nec tempus edax hanc possit diruere, omnibus notum chinam chinam, febrium fermenta & humores coagulatos solvere; si in infantis ventriculo lac depravetur, aut acescat, præbe nutrici potiones ex cortice paratas, lactis noxas emendabis, si lactens febre continuâ aut intermittente corripitur, lactans bibat vinum ex cortice paratum; si vicissim lactans febricitet utatur eodem & innoxie lactabit, quin & constat corticem esse colostratis saluberrimum, expertis ratum est sæpe lac esse nocivum cachecticis & tabidis, in his vigent acida fermenta lacti infensissima, sed hæc vitia castigabit cortex peruvianus cum sassafrâ in hydromelite coctus; vis tollere aut præcavere nodosam ex lacte podagram, auxiliares opes pete à cortice nostro chamædri sociato chamæpyti & centaurio; Hæc alkalia amara, dubio procul, lac, sincerum & intemeratum servant, sunt enim acidi maligni antidota tutissima.

Ergo cortex Peruvianus noxarum lactis vindex.

Proponebat Parisiis JACOBUS MINOT, Sancerriensis ex Avarico, Serenissimi Principis Ducis Borbonii Medic. ordin. Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1696.